

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1.
sz. 1. em. (Király-
utca sarkán).
Kiadóhivatal:
Wolf M. könyv- és
papírkereskedés-
ben, Király-utca,
Hattyu-épület.
Megjelenik vasár-
nap kivételével
mindennap este 5
órákor.

PÉCSI ÚJSÁG

(„PÉCS”)
POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:
Helyben:
Égész evre. 10.—
Egy órára. . . 1.—
Videkre:
Égész evre. 12.—
Egy órára. . . 1.20
Egyes szám ára
Pécsen 4 kr., vi-
deken 5 kr.
Egyes számok
kaphatók minden
lapelárusítónál.

Pécs, 1894.

Vasárnap, július 1.

156. (1219.) szám.

Isten hozott!

(A magyar orvosok és természetvizsgálók pécsi
vandorgyűlésére.)

Öszinte, szívből jövő meleg üdvözléssel fogadjuk a magyar természet tudósokat, kik hazánk közel és távol vidékeiről holnap sereglenek össze városunkban, hogy velünk és egymással megismerkedve, a szórakozás örömei között áldozzanak tudományozomjuknak is, fejtegetve és előbbrevise szakismereteiket, melyek a természettudományok széles körénél fogva a tudás csaknem minden ágára kiterjesztik világító és melengető sugaraikat.

Egy fél századdal ezelőtt hasonló magasztos cél egyesítette komoly munkára és vonta városunkba hazánk derek tudósait. Mint ma, úgy akkor is megkülönböztetett tisztelettel fogadta városunk a hazai tudósokat és mint akkor, úgy ma is meg van nálunk mindenki győződve arról, hogy a hazai tudósok gyűlekezése városunkra nézve nagy szerenese és megtiszteltetés és oly alkalom, minő csak ritkán nyílik jelentőségünk, súlyunk és értékünk megismertetésére.

Városunknak bizonyára már multjánál fogva megvan jelentősége. Mint egy hatalmas püspökség székhelye és

mint megerősített hely: a jólét tudomány és szépművészetek hazája volt ez ósváros nemzeti történetünk minden szakában. És a jelenben, mint szerves része a hatalmasan fejlődő államkormányzati gépezetnek, nemcsak méltónak mutatkozik a nagy multra, de előmenetelében határozottan meglegő arányokat tüntet föl, bizonyítva, hogy e város hivatott vezérférfiakkal bir, kik a munkás polgárság vállaltat buzgó működésén lelkesedve mindent megtesznek, hogy a város anyagi és szellemi érdekei előbbre vitessenek, intézményei lépésről lépésre kiépüljenek, fejleszteszenek és tökéletesítsenek, hogy mint a messze hajdanokban mindig, az Új Magyarországon is e város legyen a központ, honnan a civilizáció szétárasztja sugaraikat.

Isten hozta nálunk tudós vendégeinket! Pécs szab. kir. város polgársága nevében örömmel fogadjuk őket. E város mindenkor fölszentelt otthona volt a hazai tudományosság-
nak és ha egykori tudományos multjának és jelentőségének ékesen szülő emlékeit: Nagy Lajos királyunk egyetemének alapfalait ma a futó homok lepi is: e város polgárai jól tudják, hogy hol fekszenek ez alapfalak és szívök mélyen ápolják a forró vágyat, hogy e város legfőbb büszkesége a

multban: a tudományos egyetem a régi nyomokon új életre keljen.

Isten hozott nálunk, magyar tudósok. Megnyitjuk előttetek vendégszerető otthonunkat és szívünket. Szeretettel fogadjuk titeket keblünkre, kik a magyar Génusz dicsőségét munkáljátok és hirdertitek. Tisztelettel hajlunk meg a ti munkátok előtt, mely becsületet szerez a magyar névnek a művelt világ legtovább pontjain és midőn föltárjuk előttetek otthonunk kapuit, egy kéréssel fordulunk hozzátok: Nézzetek szét nálunk. Ismerjétek meg bentünket olyanoknak, a milyenek valóban vagyunk. Nem Potenkin festett falai tarulnak itt életék, hanem egy épülő, széplülő, hatalmasan fejlődő város, mely a régi romokon új életre virul és mely az anyagiasságon felülemelkedve, a tudományokért és szépművészetekért mindig meghozta áldozatait.

Ápoljuk és fejleszszük városunkban a tudományosság iránt való érdeket! Legyünk kegyelettel a tudomány megszentelt csarnokai iránt! Fogadjuk szeretettel keblünkre a magyar tudományosság előharcosait: az orvosokat és természetvizsgálókat.

Isten hozta őket nálunk!

A „PÉCSI ÚJSÁG” tárcája.

Modern családi élet.

Irtá: Bogdanovics György.

(A „Pécsi Újság” eredeti tárcája.)

II.

Asz élő férj özvegye.

— Mit tegyek? Oh Istenem! mit tegyek, hogy visszanyerjem vonalmat? Oh, hiszen úgy szeretted. Gondolatban sem esalt meg. S most durva velem, elutasít, ha csak szölok hozzá. Hiába fizesem neki kedvence ételeit. Hiába igyekszem úgy viselni magam, a hogy ő kívánta. Hiába hívom azon barátait ebédre, a kiket szeretted, hiába hulmozom el hozzáim ravasz rokonait udvariassággal, érzem, gyűlöl.

Mit vétettem, hogy kivitte ágyát hálószobámból, hogy nem jön haza vacsorálni, hanem haszontalanul, léha fehérepekre kelti pénzét és pazarolja szerelmét! Ah, érdemes egy élni!?

Miért voltam becsületes? Takarékos? Miért vontam meg minden élvezetet magamtól, mert őt szerettem? Mi lett belő-

lem. Az ünnepelt, irigvelt szép, ifjú asszonyból egy bánatos, idő előtt megvénült asszony lett. Egy szerencsétlen feleség, kinek meg vannak számlálva napjai. Kinek férje, a kit magához emelt, most oda-szerződött egy ünnepelt szépség hintáját húzni.

Ah, ne beszéljenek nekem az agok a kegyelenkenyerről! Van-e nagyobb, nehezebb és keményebb kegyelemkenyér, mint a megunt feleség.

S lenne bátorsága ennek a parvenühnek s merné megmondani, hogy mást sz. ret, hogy el akar válni, hogy az atjas, ki úgy emelkedett vállamon, most parfüm coeette asszony után fut, ki megtűtá neki, hogy feleségét szeresse.

Igen, ő, a kedves feltékeny én reám! Elvonta tőlem egészen! Atok legyen felkelésén, étközésén és lefekvésén! Ne legyen neki nyugodalma a sírban. Gyaliztat, elhagyatottság legyen osztályrésze. Koldulja ki az őt megvető társadalom részvétét s tartsa el őt az egész emberiség magától!

Igy átközödött, sirt Clarisse mindig, ha maga volt. S pedig gyakran volt egyedül. Ha csak barátóni föl nem keresték és nem vigasztalták.

— Ne busulj! — mondták. — Te tulajdonképpen rossz nyomor vagy. Nem is az a kedves férjednek, a kit nekod megírtak! Félre vagy vezetve. A férjed kedvese nem az a egyszerű zsidónő, a ki megunna pár hét alatt. A te férjed kedvese egy magasbranzu nő, a ki fél a te körmeidől. De mi tudjuk. Turj! Ha szakításra kerül a dolog, reá fogunk mutatni újjal. Oh, meglásd, megboszulhatod magdat.

— Mondjátok meg, ki az, édes barátónim. Ne hagyjátok ártatlanul suttanni. Lájtátok, egy démon vett erőt lelkenem és a férjem szívét egy démoni hölgy tartja fogva. Oh, hogy ha gazdag, miért vette el egyetlenemet. Oh, hogy ha szép, miért nem választott magához hasonlótl, hogyha becsületes, miért hálozta be ezt a szegény, eszesület, munkás férjet, a kit én forrón szerettem. A kinek ezer kötelessége van velem szemben, a ki szegény, szegény szülőköl származott, a ki az én segítségemmel, lemondással birt csak idűig hatalmi. A kinek minden fillére szentség-rablás, a melyet a házi tüszelvtől és a szegény rokonoktól elrabolhat. A ki szeretett forrón, imáddattal és híven. S ki most durva lett, fosyvény és izgága!

Apponyi pártja és sajtója.

Szánalmas látvány az a kínos vergődés, melyet Apponyi, sajtója, és kiesinyi bár, de hű táborra a kormány politikai sikereivel szemben átszenvednek.

Jól tudta vagy biztosra vehette az, ki az egyházpolitikai reformjavaslatok győzelmében hitt és azok elfogadását, ha bár *torábbi küzdelmek és nehézségek árán is*, kétségtelemmel tartotta, hogy a szabadelvű párt is, jobban mondva a mai kormány, megszilárdulásával a *nemzeti párt* — mely események számáryánál fogva egyébként jogosan *partinak* nem is mondható, nem lévén egyéb egy *irányzatos frakciónál* — oly vereséget fog szenvedni, melyet türelemmel elviselni alig lesz képes. De azt, hogy az *erkölcset veszteség* oly deprimáló legyen, mint az ma észlelhető, senki se hitte, mert bármely balsors kísérje is fejét, vezérlet politikai utáin, mégis remélhettük, hogy akár fényes teltségei, akár a taktika segítségével által kimenekül abból a bimbóból, melybe az aggodó lelkiismeret, az elvi határozatlanság és az ügytelenség vitték be.

A politikában is, mint azt a tapasztalat tanúsítja, mindig a legelső gondolat bizonyul a legjobbnak. Csodálatos, hogy így van, de hát nincs másképp; mert az első gondolat nyomán a határozottság és a meggyőződés ereje, a kitartás és erély járnak, míg ellenkezőleg a habozás, kételkedés, ingadozás vagy aggodó mérlegelés állanak be, s amíg az első esetben a siker igazi győzelemmel lesz, a netáni csalódás azonban könnyen elszenvedhető, mert az erély és szívós kitartás nem egyhamar török meg s legkevésbé az első egy-két balsiker után, addig a második esetben a cél elérése csak újabb nehézségeket tár fel, a helyzetet még bizonytalannabbá teszi, a csalódás pedig egy alapos bukás

jellegével bír, mely két végletbe esik: a komikum és tragikumába. Ez utóbbi sajnálatos helyzetbe került Apponyi Albert gróf, a nemzeti párt vezére. És önhibája miatt, tisztán csak e miatt. Mi volt a hiba? *A határozatlanság*, melyet az egyházpolitikai reformok kérdésében az irányra nézve tanúsított. Ő ugyanis a szabadelvűség és conservatismus között választani nem tudott, az első nem merte eljeleníteni, mert mint politikus tudta és érezte, hogy Magyarorszában a liberalismus oly könnyen el nem ejthető, az utóbbi egészen el nem fogadhatta, mert nem bízott eléggé az ez irány mellett buzgólkodó sajátos elemek összetartásában is életképességében. Aztán nem volt elég mély belátása, a koronának e javaslatok iránti esetleges magatartásának mérlegbe vetése és megítélésére nézve és aligha tévedünk, hogy eredeti álláspontjától főleg azért tért el, mert kellenetlent többet bízott a szabadelvűpárt bomlásában és a dissidensek szétválasztó processusában, valamint a koronának a javaslatok elleni idegenkedésében, mint azt a viszonyok, az alkotmányos parlamenti szempontok, a szabadelvűpárt kormányzati tradíciói és a liberális közvélemény kellő ismerete és szemmel tartása megengedték vagy igazolhatták volna. És mikor állott be nála ez a végzetes habozás és ingadozás? Kétszer egymás után, nem ugyan rövid időközök alatt, de némi folytonossággal. Először, midőn a korona a betervezéshez való jóváhagyását megadta, másodsor pedig midőn a felsőház a kötelező polgári házasság törvényjavaslatát visszautasította. Akkor remélte a javaslat elvi ellenzött maga részére megnyerni, — nem sikerült! — *akkor* pedig bízott a korona meghívásában és csufosan elszámolta magát. Híhet e már most a liberális elem az ő szabadelvűségében, mely mint egy „fecher” külön-

bözőkép alkalmazható és használható s magában véve igen ártalmatlan női kényelmi cikk, s mely csak egyszer eszillámlott fel, akkor, midőn a korona megtagadására volt némi kilátás, de családja fényét csakhamar a kód sürű leple tette meg — vagy viszont bízhatnák-e vezérletében a klerikálisok, kik egyházi törvényeik szerint semmiféle tehát a fakultatív és szükségbeli polgári házassági forma jogosságát sem ismerhetik el s minden állami beavatkozást a házassági ügyekben perhorreskálnak? Bizony a két szék meseje a legdrasztikusabb formában áll előttünk általa!

Ma, ezek után, minden jóhiszemű törekvése, minden hazafias értelme csak öröklődésnek, csak a csalódás sóhajának látszik előttünk, mert programja egy külön párt önállóságának és létfeladatának kevés, édes kevés, azzal az országban közvéleményt alkotni képes nem lesz, mert hiszen a közigazgatás államosítása a szabadelvű párt programja is, az annyira hangoztatott nemzeti aspirációkban Wekerle és kormánya is mutathat fel már sikereket s bizonyára továbbra sem ejtendő el, de a függetlenségi és 48-as párt ez aspirációkat sokkal határozottabban, praegnansabban képviseli.

És kit okozunk e szomorú balsikerekért? A vezért és pártot egyaránt: a vezért, mert birt elég életlátással és politikai bátorsággal a kedvező alkalom felhasználásával a helyzet magaslátára emelkedni, pedig fényes individualitása a haza javára a szabadelvű táborhoz való csatlakozás által jogszerűen kellően érvényesülhetett volna — a pártot pedig még inkább, mert erősebb akart lenni magánál a vezérnél. Most hát szenvedjék át a csalódás minden következményeit. A sajtójuk, pedig mely kiabál és berzenkedik mint a király sasként képzelődő tollvesztett kakas

— Oh! megölném magamat, de bocszt akarok állani, Bocszt azon, ki ezt a szegény, az én általam teremtett, most emelkedni kezdő férjet tölt elteremtőit. Azt a lelketlen, frívól, aljas nőt keresztül! Hiszem Istenemtől, ráukadok s akkor leszámolunk!

Igy spontánkodott Charisse s barátnője szemei nem maradtak szárazon.

Igen, ez a kedves ház, hol oly jó órákat töltötek, elűnt. Ma már pusztá. A férj soha sincsen itt. A férj egy selyemszőnygra sühogás után bolondul. Fut. A nő által elért poleot, husz évi házasság kivívott eredményét egy évvesz coeotte övvi.

S jött egy nap, a midőn a férj durván kinyilvánítja, hogy el fog válni.

S az asszony várt e szóra.

— Jól van! válnék el! — feleli. De nem egymástól, hanem egészen a földtől. En megöleli! S te utánad megölelek. En így képzelem a választ. Az én jegyzetümm belönel az én ujamban. En lehajni nem bírom. Az én Istenemnek én megesküdtem, hogy híved leszek, az voltam. Nem csak nem esaltalak meg moraliter, de

semhibben. Husz évi házasságunk alatt te megkereselt a pénz, ide adtad, nem kérvé, mire telik, s az én gondosságom, lemondásom tette lehetővé, hogy uriasn, roknaidat is segítve, a főváros igényeihez képest urias életet élünk. Te drága furdókn mulattál, én egy faluban huztam meg magamat várva leveleket, melyekben még némi szikrájt fődöztem föl a szeretetnek. Nem kutattam mit költöttél, évi megtakarításunkat egyedül verted el drága furdókn hozzád nem illő, vagyoniilag födöttél áll emberekkel. Nincs vagyonom. Husz év alatt husz ezer forintot költöttél el így utazásodra. Szerenese, hogy vasogéségem nem kívánt furdót. Tértem, mert szeretlek, s mert azt hittem szeretns. Ma válni akarsz! Jól van! Menj! En ma nem bánalak! Menj, hajgy el engemet. A mit eddig nem tettem, most fogom kutatni, ki az, a kit szeretsz, ki az, a kiért elhagysz? Annak is meg lesznék számlálva napjai, néked is, nekem is!

— Ah! van örültekháza, van börtön! — felelt a szivtelen férj s elment.

S az asszony nem rogyott térdre, mint annyiszor az Isten előtt, nem kért segítséget az égtől, a mely nem hallgatá

meg, hanem födötözve, elrohant ahhoz a barátnőjához, a ki megígérte, hogy válás idején fölvilágosítandja.

S a barátnő egy nevet sugzott az asszony felébe, egy nevet, melynek viselőjét Charisse szerette, kit barátnőként zart szívére, s a kígyó hagyta magát szeretni.

Mint egy úrjónóg, úgy futott szegény asszony ahhoz a nőhöz, ki elárulta.

Az ajton betántorogva, ott érte a férj is.

S a két bünös álarézt levette, szemtellenül várta, mit mivel az a megcsalt, az a fenyegető, az a szerenestelen, megrabolt asszony.

S ez szótlanul nézte őket, kik remegve, bátorságát affektálva állottak föl. Végre így szölt Charisse:

— En öljétek meg? Benneteket? Tégod, ki megcsaltál, elhagysz? Husz évi házasságom? Tégod, ki azt hazudtál, jó barátnőm vagy s ellopni jöttél hozzámm legdrágább kincsemet? Nem! Eljettek! *Ti összeiltetek!*

bizony nem árt már semmit annak a tisztza, egészséges, szabadlelt légáramlatnak, mely ma Magyarországot testében, lelkében átjárja.

A magyar orvosok és természetvizsgálók pécsi vándorgyűlése.

Üdvözlét.

Zászlók lobognak a diszes házak tetőiről. Pécs nagy ünnepre készül — a tudomány ünnepére. Ős, dicső királyunk a tudománynak itt emelte első oltárát, hű fiaí örítéket szent tüzet dacolva a századok viharjaival vészdzulta hazánkban mindmáiglan és lángja ma is szívünkben nemcs csak lelkesedésre gyul, melytől az örömeinek sugaraí szemünkben fénylenek.

Hisz ma a tudomány kiváló bajnokai, mindannyian hazánk szülőitjei, városunk tárt kapuin tartják bevonulásukat; a szellem szerény meze alá takarva a csillogó fegyvert, mely nem rontani, nem dúlni, nem rombolni van hivatva, hanem az embernek vele született legkegyetlenebb ellencit legyőzni, betegséget elharítani, halált föltartóztatni a céljuk; az egészségnek háborítatlan élvezetét, a természet féktelen elemének engedelmességét kívívni, az emberiségnek a békét, a boldogságot megszerezni, ez van védpajzsukra vésvé, ennek szentelik a tudomány ezen férfiai egész életüket.

Orvosokat, természetvizsgálókat, kedves vendégeinket szívünk melyfőldő üdvözöljük! Nem üres kezekkel jőnnék, hanem gazdag ajándékokat hoznak, városunkat díszíteni, emelni dicsőségét, régi fényét. Azért a hála érzetétől áthatva fogadjuk őket, a szellemi élet mezején serény munkásokat és hó ohajunk, hogy felhőtlen, mint az ég, legyen kedélyük, hangulatuk és áldásos legyen munkásságuk, új tettekben, új alkotásokban, az emberiség és hazánk javára, nemzetünk dicsőségére! Dr. L.

Előadások. Mindjárt az ünnepélyes megnyitó ülés után, következék a szakosztások megalakítása és a fólóvasások sorrendje feletti döntés. Az orvosok 3 szakosztályt képeznek u. m.: belgyógyászati, sebészeti és közegészségant. A természetvizsgálók szintén 3 szakosztályra oszlanak nevezetesen: a természettudományi, a társadalmi és a gyógyszerészeti szakosztályra. Az orvos-sebészek köréből eddig 40 előadás van bejelentve: a fólóvasók névsora a következő: dr. Fodor József egyet. tanár Budapest, dr. Szabó Dénes egyet. tanár Kolozsvárt, dr. Aldor Adolf kórházi igazg. főorvos Nagy-Károly, dr. Alapi Henrik Budapest, dr. Bakó Sándor egyet. m. tanár Budapest, dr. Cséry János egyet. m. tanár Budapest, dr. Doktor Sándor egyet. tanárségéd Budapest, dr. Erőss Gyula egyet. m. tanár Budapest, dr. Farkas Jenő tanárségéd Budapest, dr. Fischer Barstelep, dr. Frank Odón egészségügyi felügyelő Budapest, dr. Goldberger Ignác Pécs, dr. Grósz Emil egyet. helyettes tanár Budapest, dr. Grósz Gyula Budapest, dr. Jusz-

tusz Jakab kórházi főorvos Budapest, dr. Konrád Jenő kórházi igazg. orvos Nagy-Szebben, dr. Klein Géza Káposztafalu, dr. Lantos Emil Budapest, dr. Leichtenberg Kornél egyet. m. tanár Budapest, dr. Novavicsk E. Emil egyet. rk. tanár Budapest, dr. Neumann József egyet. m. tanár Budapest, Onodi Adolf egyet. m. tanár Budapest, dr. Pajor Sándor Budapest, dr. Preisach egyet. gyakornok Budapest, dr. Scheiber Sámuel Budapest, dr. Sziklai Károly Budapest, dr. Török Lajos kórházi főorvos Budapest, dr. Tuszakai Odón Budapest, dr. Schwartz Ottó egyet. rk. tanár Budapest, dr. Temesváry Rezső Budapest, dr. Béla Pál tanár Budapest, dr. Vas Bernát egyet. gyakornok Budapest, dr. Vály Béla műtörvos Budapest.

A természettudományi szakosztályban a következők tartanak fólóvasást: dr. Entz Géza műegyetemi tanár Budapest, Hanusz István Keskemét, Hegyfoki Káhos Turkeve, Simonay Lajos Budapest, dr. Borbás Vince egyet. m. tanár Budapest, Rómer Gyula Brassó, Dischka Győző Pécs, Biró Lajos Budapest és dr. Lakits Ferenc Budapest.

A társadalmi szakosztályban az előadók névsora: dr. Erőss Gyula egyet. m. tanár, dr. Thiering Gusztáv Budapest, dr. Boskovitz Mór Budapest, Hermann Antal Budapest, Szilyek József Pécs, Kozáry Gyula Pécs, Lovassy Sándor tanár Keszthely és Whislocki Henrik Budepest.

A gyógyszerészeti szakosztályban csak a következők jelentettek be eddig előadásokat: Zboray Béla, Rozsnyai Géza, Moldoványi János és Molnar Nándor.

Tagsági díjak. A tagsági díjakat újabban a következők fizették meg: dr. Czierer Elek Pécs, Sipótz István Pécs, dr. Hölling Miksa Pécs, dr. Loewy Lipót Pécs, dr. Kopcsányi Károly Pécs, dr. Goldberger Ignác Pécs, dr. Ludvig Ferenc Pécs, dr. Trixler Rezső Pécs, Mayer Mór Pécs, dr. Thiering Gusztáv, Budapest, dr. Sipótz Lajos Karlsbad, dr. Kerényi Károly Veszprém, dr. Bahula József Pécs, dr. Bors Lajos Budapest, dr. Staub Mór Budapest, dr. Lengyel István Budapest, Magdiés Gáspár Pécs, dr. Agh Timóth Pécs, Szevényi Hugó Budapest, dr. Lendl Adolf Budapest és Deutsch Zsigmond Pécs.

Tagsági díjat fizettek pótlólag: dr. Lőczy Lajos egyetemi tanár Budapest, Rihmer Elek járásbíró Sásd, Nemes Tivadar tanár Pécs, Szegedy Fülöp tanár Pécs, dr. Thomann Miklós ezredorvos Pécs, Fischer Ferenc ügyvéd Pécs, Pataky Leucius igazlamsrendi főorvos Pécs.

Hivatalos helyiségek. A központi iroda a gimnázium IV. osztály tantermében van elhelyezve, a hol a beiratkozások történnek és a hol az egyes illetmények, tagsági jegyek, emlékkönyv, jelvény, átvehetők. Hivatalos órák: vasárnap 9—12-ig, hétfőtől kezdve egész napon át. A titkárság ugyanezen épület VI. osztály tantermében van elhelyezve, a hol egyzersmind a vándorgyűlési napi közlöny szerkesztésére van. A szerkesztés tagjai: dr. Agh Timóth, dr. Johann Béla, Kiss József, dr. Lakits Ferenc és dr. Prochnow József.

Tudományos estely. Július hó 2-án délután 6 órakor babareis *Schwarzer Ottó* dr. egészségügyi tanácsos „Az elmebeteg kór-oktana különös tekintettel a gyermekekre“ címen a püspöki jogcímű első emeleten népszerű fólóvasást tart. Ugyanezen időben pedig *Lakits Ferenc* dr. a belvárosi elemi iskola zene termében szintén népszerű fólóvasást fog tartani. „A szerves élet lehetősége a földön kívül“ címmel. E két fólóvasáson Pécs város közönségét is szivesen látják.

A szentlőrinc-nasici vasut.

Lukács keresk. miniszter törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházhoz a szentlőrinc-slatina-nasici helyi érdekű vasut engedélyezéséről. A három szakaszból álló javaslat szerint a miniszterium fólhatalmaztatik, hogy a kir. szab. pées-baresi vasut Szent-Lőrinc állomástól kiindulva, a bares-pakráci vasuthoz való csatlakozással Slatinán át, a slavoniai helyi érdekű vasut Nasice állomásáig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyú vasutvonlra, az építési és üzleti engedélyt az 1880. évi XXX-ik és az 1888. évi IV-ik törvény-cikkben foglalt föltételek alatt kiadhadna.

A javaslat megokolásából kiveszszük a következöket:

Magyarország Dunán túli déli részén, jelesül Bárunya vármegyének a Dráva mellett fekvő területén, valamint a Drávan túl, Szlavonország határos vidékein elterülő kőszövegék, nagy kiterjedésű uradalmak és erdőségek gazdasági és ipari terményeinek a fogyasztási piacokra való biztos és olcsó elszállításra az év legnagyobb részében egyfelől a közlekedési utak hiánya, másfelől azok járhatlan állapota miatt csak nagy nehézségekkel eszközölhető, mélfolyva az említett vidéknek hosszú idők óta egyik legfőbb törökveszt képezte a megfelelő közlekedési eszközök megrementése.

Ezen célt tartva szem előtt, szalénei Francsini Henrik 1891. évi április hó folyamán a m. kir. államvasutak Szent-Lőrinc állomástól a Dráva áthidalásával Slatináig és innen Nasicig vezetendő h. é. vasut előmunkálatainak fogantatásához kérés kért engedélyt, mely kérelmet annyival inkább készséggel teljesítettem, mivel ezen vasut, kapcsolatban a már építés alatt álló eszék—nasice—batrinjai (slavoniai) helyi érdekű vasutal, nemcsak helyi, hanem általános közforgalmi jelentőségével is fog bírni, a mennyiben azon, általam állandóan szem előtt tartott cél, hogy a velünk élénk kereskedelemi összeköttetésben álló Bosznia a m. kir. államvasutak budapest-pécsi vonalából kiinduló s Bród-fél lehetőleg egyenes irányban vezetendő vasut segítségével a magyarországi vasut-hálózzal újabb kapcsolatba hozassék, némileg a most említett két helyi érdekű vasut kiépítése útján is megközelíthetnek tekinthető.

A megadott előmunkálati engedély alapján a vasutvonal részletereivel előterjesztvén, a vasutvonal közigazgatási bejárásának fogantatása után az 1893. évi február hó 18-án megtartott engedélyezési tárgyalás folyamán a vasut építési és üzletberendezési föltételei megállapittak, tekintettel azonban arra, hogy ezen, már forgalomban levő vasutakat összekötő h. é. vasut építésére az üzletére a miniszterium az 1880. évi XXXI. t. e. I. §-a értelmében az engedélyt saját hatáskörében ki nem adhatja, a tisztelettel bemutatott törvényjavaslat szerint ezen vasutvonal engedélyezésére ezenell fólhatalmazást kérek.

A vasutvonal hossza 910 kilométer. A pályán, Szent-Lőrinc—Slatina és Nasice csatlakozó állomásoktól ide nem érve, összesen 12 állomás, rakodó állomás, illetve megállóhely van tervezve. Engedélyt kérő kőtelekzetnek az építési munkálatokat az engedélykizart keltőlő számított két és fél év alatt befejezni s a pályát a közforgalomnak átadni. A tényleges építési és üzletberendezési költség 4,020,000 forint, vagyis pályakilóméterenként 44,176 forint állapították meg, melyből forgalmi eszközök beszerzésére 200,000 frt, tartalékalap képzésére pedig a h. érd. vasut kibocsátási árfolyam szerinti értékében számított elsőbbségi részvényeiben is lehetős

40.000 frt lenne kihatandó. A 4.020.000 frtnyi tényleges építési és üzletberendezési tőkének beszerzését engedélyt kérő 35 százalék, azaz 1.407.000 frt erejű 5 százalékos törzsrészevényeknek 65 százalék, azaz 2.613.000 frt erejű 5 százalékos többségi részevényeknek kibocsátása után szándékozik biztosítani. A posta ingyenes szállítása fejében nyújtandó hozzájárulás, valamint a h. érd. vasuti segélyalapból nyújtandó külön állami segély ötven egymásután következő éven át fizetendő 25.000 frtban állapíthatók meg, oly kikötéssel, hogy ezen hozzájárulás, illetve ávjáradék 5 százalék kamat és törlesztés alapul vétele mellett számított tőke értéke fejében 500.000 frt névértékű törzsrészevény lesz engedélyt kérő, illetve jogutódlá részéről az állam tulajdonába átadandó. A törzsrészevénytőkének a fenti állami hozzájárulások által nem fedezett része a helyi érdekűtséggel hozzájárulása után fedeztetendő. A vasut újjákezelését engedélyt kérő a m. kir. államvasutaká ruháná át.

A közlekedési bizottság csütörtökön tartott ülését. A szobán levő vasutvonulási képtesség helyi érdekek, úgy mint általános közlekedési szempontokból is szükségesnek és celszerűnek jelezte, a helyi érdekek szempontjából azért, mivel oly vidékeket szel át, melyek gazdasági és ipari terményekben gazdagok, ezeknek kellő értekesítése a biztos és gyors közlekedési eszközök hiányában csak nehezen értekesíthető a jelenben, közlekedési szempontból pedig azért, mivel a M. A. V.-nak egy újabb összeköttetése letesül az igen éles és egészséges kereskedelemmel bíró Bosznia felé. Főlemlyítve végre, hogy az állami segély jóval alul marad a törvény megszabta 10-10 százalékos és hogy engedélyes a megkívánt 120.000 frt biztosítási alapot a m. kir. központi állami pénztárba tenyeg elhelyezze, a miniszter által benyújtott törvényjavaslat változatlanul elfogadását ajánlja.

HIRROVATUNK.

Pécs, július 30.

— **Pécsi kalauz.** A pécsi vándorgyűlésnek, mely holnap veszi kezdetét, köszönhetjük, hogy végre oly „vezető könyvet” kaptunk, a melynek hiányát már rég éreztük. A „Mecsek egyesület” buzgó titkára, Kiss József tanár nagy fáradsággal állította össze ezen vezetőt városunkban, mely valóban eléri azt az ideális tájékozottságot képesseget, melyet ilyen utmutatótól el is várhatunk. Az idegen a kalauzt kezébe véve, elgondolhat városunkban és vidékén, az a „pécsi tőke” maga el fog bámulni, e kalauzból tudva meg, mennyi mindenfele van écsesit, a mirol eddig tudomása nem volt. A város minden érdekesebb pontjának külön cikkcske van szentelve, külön emlékezik meg a kalauz szerkesztője a város kulturális geopontjairól, ipartepeiről, főven ismerteti kiranduló helyeinket, vidékünk, ismerteti közegészségügyünket, templomainkat, szóval mindent, mi a pécsieket, és mi idegeneket érdekelhet. E mellett 35 kép tartkítja a kalauzt, melyeknek szép kivitele díszre válik a kalauznak, melyet a Mecsek egyesület tagja 50 krajcárért, nem tagok pedig 1 forintért vásárolhatnak minden könyvkereskedésben. A kalauz szerkesztésében közreműködtek Ágh Timot dr., Bokor Dénes, Gereze Péter dr., Requinny Géza tanárok, továbbá Cseh Bertalan, Gianone Virgil, Gyenes János, Heller József dr., Juhász László, Nemeth Béla, Szigriszt Lajos, és Trisztánszky László urak, a D. G. H. T., Gyüd és Siklós község, valamint Éngel Lajos könyvkereskedő clicheket bocsátotnak rendelkezésre, több fényképezés és amatőr pedig fényképeket készí-

tettek a kalauz részére, mely a maga nemében a legjobb utmutatók közé sorolhatók.

— **A „Pécsi Dalárda” nyári estélye.** Nem az az eleven, pezsgő élet urálja a Pécsi Dalárda nyári estélyeit, mint évekkel ezelőtt, a mikor a seniorok nem érezték magukat annyira faradtaknak. Ma már áll egy nyári estélye a Pécsi Dalárda? A dalosokr behuzódik egy üres terembe s ott éppen csak hogy magára nem eszuka az üvegajátok, úgy énekel — igaz: nagyon szepen, épp úgy, mintha éneket embernek énekelne — pedig nem hallja ott más, eszupán az a néhány enthuziasta, aki vagy be megy a terembe, vagy az ajtófelához tamszkodva lesi a a kiszüremkedő akkordokat. A leányécség — nagyon fiatalok, az igaz, hát nem is várhat az ember tőlük érzeket a művészet iránt, — ezalatt nagy zajjal jár föl s alá a fasorok alatt, s éppenséggel nem zavartatja magát a dalosok éneke által a hangos konverzálásban. Ez az egyedüli élénység a delestelyeken, ez az ártatlan leányhad, mely a maga hamisztatlan frissességével életet hoz egyhangu világra a Pécsi Dalárdának. A dalosok — mikor vege szakad az énekek, loppal otthagyják a nemzeti kaszinó terelvényes gesztenyefait, ott az asszonyokat, a kik a leányokat gardirozzak, pedig maguk is tancolnának egyet-kettőt, ha az urak el nem szökődésnek; ott hagyják a leányokat, a kik meg kikétek formálnak s lefoglatják magukat allandó udvarlók által az egész estére, hogy ha — ne adj’ isten — valamely századévi fiatalemberben még volna egy úgrásnyi ténckevd, hat az közelükbe se mehessen, eljövden az udvarló testőrség konok magatartásól. Ez alatt azok a „szőkevények” átsurrannak a nemzeti kaszinóból a — polgári kaszinóba s ott borozgatnak, valószínűleg jobb borral, mint emitt. Nótá után fél óra múlva hiába is keresne valaki a dalestélyen dalardist. Oh pedig hegy másképpen menne itt az élet, ha ama sok-sok tisztviselő közül csak valaki is törődne az effele estélyek rendezésével. Hogy a szombati estély lefolyásáról is szólnunk valamit, ide jegyezzük, hogy a dalárda néhány szép dalt énekel a daloghoz méltó előadással, s hogy a tanosok reggeli három óráig tartottak ki a rendkívül hűvös szabad ég alatt.

— **Ejleli gyakorlatok.** A 44-ik gyalogezred Pécsétt állomásozó negyedik zászlóalja esütőtköz éjjel harcászati gyakorlatot tartott, melyet Cziban György őrnagy vezetett. Itt órákor éjjel érkezett vissza a katonaság a krajevárcsaszárnyába. Ma (szombati) éjjel pedig ugyanezen ezred harmadik zászlóalja tart harcászati gyakorlatot lovag Schwarz Henrik alezredes vezénylete alatt. Indulás este 6 órákor a krajevárcsaszárnyából.

— **Kapovári katonák Pécsétt.** Mint biztos forráshól értesülünk, a 44-ik gyalogezred Kapovárról állomásozó két zászlóalja a július hó elején szintén Pécsre érkeztek, ahol is e hó első felében megkezdődnek az ezredgyakorlatok. Ily tehát az egész gyalogezred e hónapot Pécsétt fogja eltolteni. Az ezredgyakorlatok végeztével a katonaság a nagy-gyakorlatokra indul és pedig Mohácsig gyalog, honnét hajókön folytatják az utat Budapestre, onnét pedig gyalog teszik meg az utat a pilis-esabai táborba.

— **Ünnepelt tanítónő.** Lapunk legutóbbi számban megemlékeztünk azon meglátó bueszról, melylyel a pályatársak esütőtköz bueszokat el Habsch Franciska nyugolomba vonult igazgató tanítónőtől. Az ünnepelt most levélben köszönte meg a kiintéztést. A levélben elmondja azt, amire a bueszúzóskor a meglátottság miatt nem volt képes. „Az isteni gondviselésnek — írja a betegsége miatt visszalégo tanítónő

— mely utainkat igazgatja, úgy tetszett, hogy eddigi működésemmek egy komoly „ne tovább”-al határt szabjon. S bár mint fáj is, az önfentartási kötelesség paransa előtt meg kell halolnom.” Pályafutása alatt sok-sok tővis között talált itt-ott igaz gyöngyszemeket is; s most, midőn a tanítói pályáról visszalégo, csakis ezeket akarja magával vinni. Ezen gyöngyszemek egyik legértékesebbje azon tudat, hogy kartársai tiszteltek és igaz ósztinte szeretettel mindvégig bírta. Ez a tudat némiképp kibékíti, azon keserű sorssal, mely őt a tanítói pályáról számúzi. Ezért hallát mond a kartársaknak. Aztán így fejezi be levelét: „S most engedjék meg, hogy én is néhány szóval bueszt vegyek önökötől; szintén csak hivatalosan, mert lelkeben mindig tanítónő, mindig önök közül való fogok maradni szívem utolsó dobbanásáig. Az Eg áldása legyen önökkel és óvja meg önökét azon keserű sorstól, hogy ideje korán pályájukat elhagyni kénytelenessenek. Az új igazgatóknak pedig sok egészséggel mellet erélyt, türelmet és kitartást kívánok, hogy a reá bízott intézetet, melyet én oly szerény körülmények között nyitottam meg, virágzásba hozza, hogy az ne csak a város díszére váljék, hanem egyszerűsáig hárszára is, a mennyiben abban jó, érkeles és lelkes honleányokat neveljenek.”

— **Záró ünnepely az izr. népiskolában.**

A heten voltak a vizsgálatok a zsidó népiskolában. Az idei siker sokban fölmutatta a tavalt, a minek az az oka, hogy az idén az egészségi viszonyok kedvezőbbek voltak. A záró ünnepely és a jutalmak kiosztása tegnap d. e. volt, több iskolaszekci tagi, a hitk. élők, valamint több előjáróság tag jelenlétében, mely alkalommal Weisz Jakb iskolaszekci alelnök megköszönte Perls Armin drnak lankadatlan fáradságát és buzgóságát, a tanítóknak elismerést szavozott azért a szép eredményt, a mit fölmutattak. Beszédre folyamán kifejtette, hogy ő a változó rendszernek hiva, hogy a teher a tanítók között egyformán legyen megosztva; és ha most nem is sikerült azt keresztölvinni, azért nem veszi azt le a napirendről és a jövőben küzdeni fog ezen el mellett. Megígérte továbbá az iskolaszekci nevében, hogy a tanítónők törzsfizetését emelni fogja. Elismeri, hogy a tanítók fizetése sem erte meg el az ideális magasságot és ezt nem fogják a jövőben sem tekinteni kívül hagyni. Aztán Perls Armin dr főrabíszolt a gyermekekhez, akik hársány éljenzsbe törtek ki. Aztán Klingenberg igazgató beszélt az intézetből távozó tanulókhöz, kérven őket, hogy más intézetben is alkják meg derekakat a helyet. Ezután következett a jeles tanuló kiintéztése. Az ünnepely, melynél több száz és tanügybírást is jelen volt, a Hymusz éneklésével ért véget.

— **Kövezik az utcat.** Mohácsról írják lapunknak a szenzációs hírt, hogy kövezik Mohács utcait. Söt tudósítónk még ennél is tovább megy, hirül adván, hogy *tenyeg meg is kezdették már a város hazánál a kövezést és folytatják azt a kaszinó épületéig.* A ki ismeri a mohácsi sáros utakról keringő jó és rossz vieceket, méltányolni fogja levelezőnk nagy örömet és osztatlan elismerést, melylyel a házi urakat illeti, kik a kövezés költségeit megfogják a városnak téríteni.

— **A pécsi általános munkás rokkantségelyő-egylet** f. évi július hó 8-án segélyalapja javára a bányatelepi gesztenyerdőben nyári kirándulást rendez. A zenét a bányatelepi zenekar szolgáltatja. Jó ételekről és italokról Kernert József ottani vendégfog gondoskodik. Kezdeté reggel 8 órákor, vége este 8 órákor. Belépti díj személyenként 25 kr, gyermekek ingyen. Kedvezőtlen idő esetén ezen ünnepély a

bányatelepi Casinó-vendéglő termében ugyanezen napon tartatik meg.

— **A katonazenekar takaródója.** Szerdán este ismét a katonazenekar vonult végig a város utcáin. A zenekar *Róza* Bertalan és *Schlippenbach* István gróf vezérőrnagyok, *Leinger* Károly ezredparancsnok, *Kardos* Kálmán főispán és *Atinger* János kir. tanácsos polgármester lakásai előtt egy-egy darabot adott elő. Mint halljuk, ezenül minden hóban ismétlődni fog a katonazenekar takaródója.

— **A pécsi ügyvédi kamara köréből.** A pécsi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Fehér* Dezső Szegvárd székhelyes az ügyvédek lajstromába folytatólagosan felvételek, *Asztalos* János pécsi, *Scheiber* Kálmán mohácsi ügyvédek elköltözéséről folytatán, *Szabetsky* András elhalálozás folytán az ügyvédi lajstromból törlötték. Szabetsky András dunaföldvári ügyvéd irodája részben gondnokul dr. *Schober* László ugyanottani ügyvéd küldeték ki.

— **Kinevezés.** A pécsi kir. tábla első *Mohár* Béla végzett joghallgatót a kir. tábla területére díjaz joggyakornokká nevezte ki.

— **Halálozás.** E hó 28-án életének 62-ik évében elhunyt Pécsen özv. *Kálmán* Ferencné szül. *Pernhoffer* Anna. Nagy-számu rokonság gyászolja az elhunytat.

— **Kantorválasztó közgyűlés.** A pécsi izz. hitközség képviselőtestülete holnap, délelőtt, július 1-én közgyűlést tart, hogy a jelenlegi főkantort, *Rosenbaum* ur véglegesítés tekintetében hozzon határozatot.

— **Bucsujárás szomorú kimenetelű.** Tegnap déli órákban társaság sietett *Mária-Gyűd*ről Pécs felé, hogy elvégezze a szent helyen imáját, Pécsen át ismét otthonába térjen vissza. A pécsi határán *Haas* Mátyás, gordisai paraszember kosárjáró legrunni akarván keresztül a gyepőlőn nem tudta kiszabadítani, elesett és közterületre szenvetted. 1 órákor délután *Löwy* Lipót dr. ment ki az eltörték közre segítőkötést tett. A jó gordisai ember sokáig fog a mária-gyűdön bicsura emlékezni.

— **A szombathelyi dalosnép** holnap veszi kezdetét s arra ma utazott el a pécsi *Polgári Daloskör*, mely a versenyben részt vesz. *Huber* Károly „*Ionfal*“ át énekelvén. A *Pécsi Dalárdá* képviselőiben *Reberics* Imre alelnök ment el a dalosünnepre.

— **Színi előadás** a pécsi Kossuth-szobor javára *Somogyi* Károly színingázgató ígéretet tett, hogy jótékonyk címén rendezni szokott előadást az idén a Kossuth-szobor javára rendezi. Szavát holnap váltja be, amikor a Pécsen állítandó Kossuth-szobor alapja javára a holnap — vasárnap — jövedelmét felét áldozza oda. Ez alkalommal „*A falu rossza*“ népszínmű kerül színre.

— **Diszeladások az orvosok és természetudósok tiszteletére.** Hétfőn és kedden az itt időző orvosok és természetvizsgálók tiszteletére a szinkörben diszeladások lesznek. Hétfőn „*Tíz leány és egy férfi*“ operett és „*A szülői ház*“ vígjáték, kedden „*Orfeusz az alvilágban*“ operett kerül színre.

— **A 44-ik számú gyalogezred története.** Olvasónk által azon hírt közölhetjük, hogy a „Pécsi Újság“ legközelebbi számban „*A császári és királyi 44-ik számú Albrecht főherceg tábornagy nevet viselő gyalogezred történeti korrajza*“ című terjedelmesebb művet kezdjük közölni, mely az ezredparancsnokság rendelkezése folytán *Hoholn* Gyula ezredbeli főhadnagy szerkesztette, és melyet lapunkban való közlés végett nekünk átengedni sziveskedett. A Pécsen állomásozó ezrednek 150 évre visszamenő története, mely az ezred megalapítását, annak tulajdonosát, viselt háboruit és ranggyökérét tartalmazza, a legmesszebb menő ér-

deklációs tarthat igényt és annak közzétételére kedvelt olvasmányt vélnék olvasóinknak nyújtani. Az ezred parancsnokságának és a szerzőnek, kik e nagybeszámú munkának lapunkban való közzétételét megengedni szivesek voltak e helyen már előre is köszönetet mondunk. A korrajz lapunkban való megjelenése után könyvalakban is megjelenik s azt a legénység között fogjuk kiosztani.

— **Megyei apró hírek.** A pénzügyminiszter megengedte, hogy *Monostor* községnek 10,500 frt értékű regale kártalanítási kötvényei forgalomképes értékpapírral cseréltesse ki. A pénzüvelet kereshetül vitelére a dárdai adóhivatal utasított. — A főispán a rendőrbiztossá megválasztott *Selényi* Antal megyei árszékeli írnök helyére *Légrády* Józsefet nevezte ki.

— **A kereskedelemügyi miniszter** *Rackozár* közlési kérényét *Pótvásár* megtartásáért elutasította. — **Tóttós** baranya megyei községben a héten tíz úttal ki. Egy lakóház a benne lévő butorokkal együtt teljesen leégett. A kár meghaladja a 400 forintot.

— **A budapest-pécsi országos kerékpárszereny** ügyében a tárgyalások a pécsi kerékpárszereny részéről már megkezdődtek a „*Hunivál*“. Egy ügyben *Ehrlich* János ur, a „*Hungária*“ kerékpárszereny választmányi tagja holnap reggel városunkba jön akivel a verseny föltételek közelebről meg fognak állapítani.

— **Szófiai érsek** *Pecssett*. *Agosto Hypólit* szófiai érsek szerdán érkezett Pécsre titkárával *Dörzsök* János pécsmegyei áldozópappal. Az előkelő állású egyházi férfi egész pécsi tartózkodása alatt *Troll* P. Ferenc vál. püspök vendége volt, s a csütörtök esti vonattal távozott Pécsről, miután a vártemplomot megnézte. Pécsi tartózkodása alatt a szt. Ferencendiek templonában misézett.

— **Fülfüggesztett fészölgabiró.** *Szegszárd*ról írják a „Pécsi Újságnak“ Az itteni fészölgabirónak, *Döry* Laszlónak fülfüggesztése vármegyeszerte kinos föltűntetést kelt. *Döry* maga is vagyonos családból származik, gazdag örökséget jutott, jól nősült és megis vesztegetés büntette miatt lett fülfüggesztve. Két rendbeli katonaszabadosi ügybe keveredett, az egyik felől 600, a másikat 400 forintot fogadva el, mely vesztegetésről a főispánhoz följelentés érkezett. A főispán azonnal elrendelte a vizsgálatot, mely beigazolta a följelentés állaposságát, melynek következménye *Döry* Laszló fülfüggesztése volt. *Döry* mint hivatalnok jó hírnévként öröndet és csakis sok pénzbe kerülő passiói tantorították el a tisztesség utjától.

Színház, irodalom, művészet.

Csütörtökön este *Follius* Aurel, a kedvelt komikus házimulatságra hívta meg a pécsi közönséget, mely sűrű sorokban is tett eléget e hívó szónak, hogy ismét szülőit hazát láthattunk együtt. „*Fokról fokra*“ volt a darab címe és fokról fokra szűlt lefelé az előadás színvonala, minél tovább haladt az orámatot, pedig *Kalmár* Piroksa kivételével az egész személyzet mozgósította volt, hogy a pályatársnak jó bevételet biztosítsanak. Ezt a célt el is érték és ez lévén kizárólagos célja ezen előadásnak, tartózkodunk a kritikától, melynek el kellene ítelnie a parlagi előadást, melyben senki nem válogatott az eszközökben, hogy tessék a karzatnak, a „*hangverseny*“ (?) pedig jobbadára oly nívón állott, mely kizárólag oly helyen van csak megadva, hol a koncert chantant a darabban játszódik le.

Náday Ferenc művészte nem képes a gyönyörű nyári idő fölött diadalt aratni. Tegnap este, hallatlan dolog, úres ház

előtt játszott. „*A megboldogult*“ című darabban, pedig ez egyike a legjobb vígjátékoknak, mely folytonos derűtségben tartja a közönséget, mely azonban belefáradt még a legelvezetesebb előadásban is és a szabadban, kiránduló helyeken most már veriklind gyönyörűséget talál, mint a színpadon lejátszott bohóságokban és még oly művészi játékot, mint a minót *Náday* produkál, sem talál elvezet. A nyári idő elcsengése a színházak és mint rendszeren legyőzi most is a művészetet.

TÖRVÉNYKEZÉS.

** **Linder György** mentelmi ügye. Távirataink közt olvasható volt, hogy a képviselőház mentelmi bizottsága sikkasztás és csalárd bukás büntetével vádolt *Linder György* orsz. képviselő mentelmi ügyében *Linder* mentelmi jogának fölfüggesztését javasolta. Az erről szóló jelentés így szól:

A pécsi kir. törvényszék mint büntető bíróság folyó évi június 6-án 4015 B. 894. sz. a. tett fölterjesztésében sikkasztás és csalárd bukás büntetével vádolt *Linder György* orsz. képviselő mentelmi jogának fölfüggesztését kéri a t. Hétől. A tényállás röviden összefoglalva a következő: *Linder György* képviselő volt maissi körjegyző kezdeményezésére 1880. dec. 27-én Maiss községben „*Maiss* és vidéke mezőgazdasági előleg-egylet, mint szövetkezet“ cég által a kisbirtokosok országos földhitelintézetével szövetséges kereskedelmi társaság alakult, melynek üzletvezetője, 1880. május 10-ig egyik igazgató tagja *Linder György* volt.

A szövetkezet alapszabályszerű működését 1882. évi július 1-én kezdte meg, mely ideig tagok gyűléseivel foglalkozott. Mielég először ezen év végén készült, mikor is 272 frt 5 kr. nyereség lett kimutatva, míg

1883. évről . . .	1085 frt 80 kr.
1884. „ . . .	1184 „ 83 „
1885. „ . . .	1560 „ 22 „
1886. „ . . .	1405 „ 73 „
1887. „ . . .	1877 „ 80 „ nyereség,
1888. „ pedig	1396 „ 41 „
1889. „ . . .	1112 „ 30 „ vesztéség

lett kimutatva, 1890. évről pedig mérleg készítve nem lett. 1891. június 30-án az igazgatóság kérelmére a pécsi kir. törvényszék mint esődbíróság által 8904 891. sz. a. a szövetkezet vagyonára a esőb megnyitattott.

Az előnyomozás folyamán meghallgatott szakértők megállapították, hogy a szövetkezet összes könyvei hiányosan vezeték és megbizhatatlanok s hogy több lényeges és szükséges könyv, mint pl. váltó-rovanés, váltó-adósk könyve és másoló könyv vagy egyáltalán nem, vagy csak az üzlet megnyitának első éveiben vezetették s hogy leltárnak nyoma sincs. Megállapították továbbá, hogy több évről egyes tisztegi díjak nyerevényeknek lettek kitüntetve s mint ilyenek oszlatékként fölsoztva. Hogy 1885, 1886, 1887. években a szövetkezet hamis mérlegeket készített, mert a jelzett években az intézetnek nyeresége semmi, hanem: 1885-ben 6027 frt 50 kr., 1886-ban 12015 frt 98 kr., 1887-ben 18537 frt 77 kr. vesztésége volt. Ezen a szövetkezet által ki nem mutatott s a szakértők által kiderített vesztéségek alapjátalás és eltakarására 1887-ben a folyó számlával a váltó-számlára összesen 21042 frt 41 kr. követelés 16n átvitve és pedig: *Kalarris* Béla terhére 6230 frt, *Herz* István terhére 3613 frt 4 kr., *Simits* Pör terhére 5552 frt, *Sárvay* András terhére 3700 frt 91 kr. A váltószámlára átvitv s ott részletesen kitüntetett összesen 19093 frt 95 kr. követelés azonban fonn nem állott és áll, — mert az illető egyének a beszerzett

bizonyítványok tanúsága szerint nem léteznek s a szakértők véleménye szerint az illetékek soha adósai nem lehetnek s attól elmentettek nem nyerhettek.

Tekintettel arra, hogy a szakértők a vesztőség eredetét tisztán és egyedül a *hűtel és törvényellenes kezelésre vezeték vissza*, hogy a csődlények megelőzőleg a tényleg megállapítható hiány 23954 frt 53 krt tett ki; — hogy a könyvek szerint mutatóköz 32500 frt 86 kr. összegű váltókból forgalomban csak 20423 frt 50 kr. összegű váltó találtatót s hogy a gépraktár-üzletből kifolyólag az elszámolandó összegek számlája 1887. dec. 27-én 4950 frt lett egy az üzlet által állítólag korábban kiállított elfogadvány beváltása céljából kiadásba téve, holott e számlán ily magas összegű pénzkészlet soha nem létezett s nincs kizárva, hogy ezen összeg csak a bevételék eltüntetése végett hozottát e számlára; mindezen az előleges vizsgálat során kiderült tények gyanút látszanak szolgáltatói arra, hogy a btk. 355. és 356. §§. szerint minősülő *sikasztás* és a btk. 414. §-ba utkozó *csalárd bukás* tényálladéka főnforog s miután Linder György orsz. képviselő volt üzletvezető személye és ezen vádhibái büncselekmény között az összefüggés valószínűvé van téve; a mentelmi bizottság javasolja a t. Hazának *miszerint Linder György orsz. képviselő mentelmi jogát ezen esetből kifolyólag felfüggeszteni méltóztatassék.* Budapesten. 1894. évi június hó 24-én. Chorin Ferenc s. k., a mentelmi bizottság elnöke. Mikó Árpád s. k., a mentelmi biz. előadója.

**** Apagyilkos. Ités Tóth József, közép Tóth József és ifjú Tóth József apa, fiú és unoka névnapot ülték folyó évi március 19-én a kölkedi eszáróban, s mint ilyenkor rendszeren történő szokott, alaposan fölöntötték a garatra úgy hogy ifjú Tóth József jónak látta az öregapát reggeli három órákor hazavezetni. Míg azonban ezek oda jártak, közép Tóth József elment a szeretőjéhez, Csomor Zsuzsihoz, s itt találta a fia és felesége, kik keresésére indultak. A lejártszótt család jelenetnek, melynek Kiss János, a fiu apa, is fültánuja, hogy az lett a következménye, hogy közép Tóth József hazament, s az utána hazajövő fiút és feleséget vasvillával fogadta az ajtóban. Az asszonyra ráütött, úgy hogy az eszméletlenül rogyott össze, mire a fiu a kamrába ugrott, mikor azonban látta, hogy az apja az anyját az istállóban a lovak közé dobja, oda szölt neki: „Edes apám mit csinál?” Erre az apa felele fordult a vasvillával, esakhogy a fiu magára zárta a kamara ajtaját, ezt lát betörte, s a vasvillával a fiunak rontott, ez hogy kikerülje a halált, más védelem nem lévén egy a kezeigyébe eső kapavél kétszer fejbe vágta az apját, amely sebök következtében az öreg március 23-án meghalt. A halott-kémnek azt mondták, hogy a padlásról esett le, de a csendőrök előtt bevallotta tettét a fiu. Kiss János, hogy vejét megmentse, meg akarta vesztetőni az orvosokat Rüll János és Löwy Jakab dr.-okat egyenkint száz forinttal, majd a nyomozást teljesítő esendőröket is, kik azonban följelentették, s most a vő apagyilkosság, az ip pedig vesztetés miatt ült a vádlottak padján a esütörtöki és a ma tartott tárgyaláson.**

A törvényesek — *Bolgar* Kálmán szép vedőbeszéde után, mely általános hatást tett és tartalmasságánál fogva díszre válik a pécsi ügyvédi karnak — Tóth Józsefet a szándékos emberölés büntette alá a b. t. k. 79. §-a igazolt jogos önévedelem alapján *folmentette*, Kiss János, Tóth ipját, azonban vesztetés büntette miatt 2 havi fogházra és 100 frt pénzbüntetésre ítélte.

TÁVIRATAINK.

A képviselőház mai ülése.

Budapest, június 30. (Éred. táv.)
A képviselőház mai ülésén *Wekerle* Sándor miniszterelnök a **ház munkarendjét** illetőleg kijelenti, hogy a **jövő héten még egy ülés tartatik**, azután az országgyűlés októberig elnapolják, mikor is azonnal az 1895. évi költségvetést tárgyalják. Együttel megbizta a képviselőház *Bánffy* Dezso báró elnököt, hogy a királyt születése napján üdvözölje. (Általános helyeslés.)

Ezután következett a delegációk megválasztása, mire az ülés véget ért.

Franciaországi események.

Páris, június 28. (Éred. távirat).
A „Soleil” jelentése szerint Marseilleben a közegészségügyi munkálatoknál alkalmazott francia munkások bebiztosították a munkáit és követelik az olasz munkások elbocsátását.

Páris, június 29. (Éred. távirat).
A „Gaulois” jelenti, hogy egy képviselő ma nemzeti nyugdíjat ajánlott föl az elhunyt Carnot özvegyének.

Az a hír járja, hogy Casimir Perrier Lyon város községtagjainak kérelmére oda fog utazni.

Hivatalos árfolyamok jegyzései a budapesti áru- és értéktözsde.

(A Pécsi Újság eredeti távirata.)

Június 30.	Pénzb. árt. o. e.
1. Magyar aranyárjaredek 4 ^o	121.25
2. Magyar koronárjaredek 4 ^o	95. —
3. Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ^o 2 ^o	127. —
4. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 4 ^o 2 ^o	101.75
5. Magy. kel. vasut. áll. kötv. 1876-ból	121. —
6. Magy. földt. berrn. kötvény 4 ^o	100. —
7. Italmereji fog. megváltási kötvény	95. —
8. Horvát-szlavon földt. berrn. kötvény	96. —
9. Magy. nyeregeménysorsjegy kölcsön	149.50
10. Tiszaszab. és szegedi sorsjegykölcsön	142.25
11. Osztrák járadék papírban	98. —
12. Osztrák járadék ezüstben	97.75
13. Osztrák járadék aranyban	121.25
14. Osztrák koronárjaredek 4 ^o	100. —
15. 1860. évi osztrák átlamsorsjegy	148. —
16. Osztrák-magyar bankreszvény	1005
17. Magyar hitelbank-reszvény	442. —
18. Osztrák hitelintézeti részvény	350.60
19. Osztr. magy. államvasuti részvény	342. —
20. 20 frankos arany (Napoleonondor)	9.97
21. Londoni vista	61.50
22. Londoni vista	125.40
23. Párisi vista	49.85
24. 20 márkás arany	12.28

Időjelzés: Derült, száraz, meleg.

Előfizetésre való föl hívás!

A „Pécsi Újság” július 1-én új évnegyedbe lép. Azon kérelemmel fordulunk ma előfizetőinkhez, hogy az előfizetést mielőbb megújítani sziveskedjenek, hogy lapunk megkülönböztetésben főmunkáid be ne következék.

A „Pécsi Újság” a mióta naponként látja el olvasóit értesítésekkel, nehéz napokon eseti át. A politikai események egész sora, az igazottság, mely az egész országot ellepte, lapunkat mindig föladataink magaslátán találta. Oly gondos, oly alaposan állított közönségünk minden politikai eseményről, mint maga a fővárosi közönség; nem kell hangsúlyozniuk, hogy

a reánk nehezéd nagy áldozatok csak azon reményben, sőt azon biztos tudatban hozhattuk, hogy fáradozásunkat, áldozatkozásunkat az olvasó közönség elismerése és az ezzel kapcsoló járó pártolás fogja jutalmazni.

Nem a pillanatnyi sikert, a szenzációt hajhászunk, hanem arra fektetünk főszűlyt, hogy értesüléseink megbízhatók legyenek és épp ezen okból oly össekötéseket létesítünk, melyek révén nyert értesüléseinket az események maguk hitelesítik.

Vezérekneikeket a szerkesztőség beltagjai mellett a helyi és fővárosi író-világ elismert گردája írja, táraorvutankban, melyben *kiszorólag eredeti* táraírunk adunk helyet, olvasóink már sok irodalmi beccsel bíró munkával találkoztak; hirovotunk oly élénk, hogy ezen tekintetben a vidéken egyedül áll a „Pécsi Újság”; távirati rovatunkban pedig mindent megtalál az olvasó, mi bárhol délután 4 óráig történik. Az országgyűlés és förendiház az napi üléseinek hű tükrét is föltalálják e rovatban olvasóink.

Ily körülmények között indokolt is az a *paratlan fölkarolás*, melyben lapunk az olvasó közönség által megindította óta részesült; és ha arra kérjük olvasóinkat és lapunk barátait, hogy azt ismeretségük körében terjesztjen sziveskedjenek, történik ez azért, mert még magasabbra akarjuk emelni a „Pécsi Újság” hírvóját és mert a napnál előállítási költsége oly tetemes, hogy annak föntartása nagy áldozatokat követel.

A „Pécsi Újság”-nak az lesz mindig a főtekrése, hogy kielégítse az olvasók fokozott igényeit. A jövő évnegyedben a „Pécsi Újság” tartalmának kibővítéséről is gondoskodtunk és így azon hittel indulunk az év második felébe, hogy az eddig tapasztalt rokonszenv és föjindulat olvasóink részéről még fokozódni fog.

Kiváló tisztelettel

A „PÉCSI ÚJSÁG”

szerkesztősege és kiadóhivatala.

Gabona-árak.

Hivatatosan fölgyeztettek Pécs sz. kir. város 1894. évi június hó 30-ik napján tartott hetivásárán.

	őszi	—frt	—kr.	—frt	—kr.
Buza	tavaszi	—	—	—	—
	uj	6	40	6	30
Kétszeres	ó	—	—	—	—
	uj	—	—	—	—
Rozs	ó	—	—	—	—
	uj	4	60	4	50
Árpa	őszi	—	—	—	—
	tavaszi	—	—	—	—
	uj	4	40	4	30
Zab	őszi	—	—	—	—
	tavaszi	6	90	6	80
	uj	—	—	—	—
Bükköny	—	—	—	—	—
Repece	—	—	—	—	—
Kukorica	—	5	—	4	80
Szén	—	2	40	2	20
Szalma	—	1	80	—	—

Kínlat: gyenge (mintegy 150 gabona-kocsi volt a piacon).

PÉCSI SZINKÖR.

Szinzhazi műsor:

Vasárnap: **Falurossza.**
Hétfőn: **Tíz loany s egy férj sem A szülői ház.**
Kedden: **Orfous az alvilágban.**
Szerdán utolsó előadás: **Sarah grófné.**
Drama, (Szilágyi Berta jutalmára).

Felolós szerkesztő és lapfűződos:

LENKEI LAJOS.

Nyomatott a „Pécsi Újság” nyomdájában.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 430 különböző fajban) méterenként **75 krtól 3 frt 65 krig** — valamint **fekete, fehér és színes** selyemszöveteket **41 krtól 11 frt 65 krig** — sima, kockás, csikós, virágos, damaszott minőségben (mintegy 240féle diszpozíció) **6. 2000** különböző szín és árnyalatban) szállít **póstabér és vámmentesen a privát megrendelők lakására Henneberg G.** (es. kir. udv. szállító **selyemgyára Zürichben**. Minták postaforduloval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 3 kros bélyeg ragasztandó. 721

Előleges jelentés!

Az „Európa“ kávéház **kerthelyiségében** a jövő napokban egy kiváló **nemzetközi daltársulat Grossmann I.** ismert komikus vezetése alatt fogja előadásait megkezdeni.

Bővebbet a falragaszok.

Kiváló tisztelettel

SATTLER J. kávész.

Aranyérmekkel kitüntetve.

Első csász. és kir. kizár. szabadalm.

Aranyérmekkel kitüntetve.

omlokzat - festék - gyár

KRONSTEINER KÁROLY Wien, III., Hauptstrasse 120. szám, saját házában.

Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai raktárak, az **összes vasut. ipar, bánya és hámtársulatok** építkezési vállalatok **vállalkozók és építőmesterek**, valamint gyártólajdónosok szállítója. Ezeket a festékeket épületek befestésére használják, belülről és kívülről, különböző szín van, kilójuk 16 krtól felfelé, másben előlható, teljesen hasonló az olaj-mázaláshoz. **Mintalapokkal és használati utasítással ingyen és bérmentve szolgálok.** 4851

2 arany, 13 ezüst érem 9 dísz- és elismerő okmány.

Kwizda Ferenc János

KWIZDA-féle **Restitutionsfluid**

es. és k. kiv. szab. mosóvíz lovatknak.

Egy palackkal frt 110 o. é.

30 év óta udv. istállóiban — valamint katonai s polgári nagyobb istállóiban is használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítőstül; továbbá ficamodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; — kepesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

osztár-mag, es. és k. udv. szállító

román kir. udv. szállító

Tessék a fentebbi védjegyre figyelni s a vevőnél határozottan kifejezni Kwizda-féle Restitutionsfluid.

Főletet: kerül. gyógyszerárt 4700 Korneuburgban.

Kapható a gyógyszerártárakban és drogistáknál.

„Ne a lábhoz menj, hanem a fejhez“

— mondja egy régi közmondás. Joggal vonatkoztathatom ezt az én üzletemre, mert csak ily nagy üzlet, mint az enyem, képes nyújtani késpenz vásárlási utján óriási áru-kezelést és egyéb előnyöket, keves költséget, melyek végső következtetésben a vevőknek javára szolgálnak.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és franco.

Gazdag tartalomú **mintakönyvek**, melyek páratlanok, **szabóknak** bérmentetlennül.

✦ Rubaszövetek ✦

Peruvien és dosking a klérus számára, szabályszerű egyenruhák, vetés hivatalnokokra, szesz-anoknak, tüzőöknak, tornászok, urasági alkalma-ötösnak, posztók **billárd- és játszósasztalokra, koszlát-huzatok, loden és vízhatlan szövetek vadászruhára, loden és vízhatlan szövetek, utazó plaidok,** 4 frtől 14 frtig.

Értékes, jó, tartós, tiszta gyapot posztószöveteket és nem olcsó **rongyokat**, melyek a fonalat sem állják, ajánl.

Stikarofszky János

Brünn (Osztrál-Manchester)

Legnagyobb gyári posztóraktár 1 1/2 millió forint értékben.

— Szállítás csak utánvét mellett. —

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven. 7472

ZSOLNAY IMRE

butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

Pécseni, Ferenciek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár-raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett **alvó, disz- és ebédlő szobák**, mindennemű **fa, vas és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók** és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **butorvásárlások** nálam ép oly **jutányosan** eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben. 4850

Hirdetmény.

A „Siklói takarékos- és hitelegylet részvény-társaság“ a folyó év folyamán egy épülőfélben lévő emeletes házat szándékozik kiépíttetni, miért is felhivatnak az érdekeltek, hogy zárt ajánlatukat 750 frt bánatpénzzel július hó 8-ig alólirt igazgatóságnál benyújtani sziveskedjenek.

A terv, a 14785 frt 37 krban megállapított költségvetés és a feltételek naponta délelőtt 9—12-ig, délután 2—4-ig az intézet helyiségében megtekinthetők.

Az igazgatóság.

MARSHALL-FÉLŐ GŐZMOZGÓNY

COMPOUND FÉKVŐ
GŐZMOZGÓNY.

COMPOUND GŐZGÉP.

FÉKVŐ GŐZGÉP.

UTI MOZGÓNY.

MARSHALL-FÉLŐ GŐZSEPLŐKESZLET

HARRISON AND GREGOR A CO
ARATÓ ÉS FÜKASZÁLÓ GÉPEL

SZÁLLÍTHATÓ MALOMOK
teljes malom-bérendezéssek
minden rendszer szerint

GRAEPEL HUGÓ

GÉP-ES ROSTALEMEZ-GYÁR, MALOMÉPÍTÉSZET

MARSHALL, SONS & CO Limited

VEZÉRÜGYNÖKE.

Kitűnő gépek
Jutányos árak.
Működő feltételek

BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 46.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Kitűnő gépek
Jutányos árak.
Működő feltételek